

## Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant

Provinciale Staten van Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1  
Postbus 90151  
5200 MC 's-Hertogenbosch  
Telefoon (073) 68  
Fax (073) 614 11 15  
info@brabant.nl  
www.brabant.nl  
Bank ING 67.45.60.043  
Postbank 107017692

### Onderwerp

Reactie van Gedeputeerde Staten op evaluatie jeugdzorgbeleid door commissie voor Beleidsevaluatie.

### Datum

13 januari 2010

### Ons kenmerk

1625980/1627288

### Uw kenmerk

..

### Contactpersoon

M.T.E. Meijs-Appels

### Directie

Sociale en Culturele  
Ontwikkeling

### Telefoon

(073) 680 82 87

### Fax

(073) 680 76 31

### Bijlage(n)

1

### E-mail

MMeijs@brabant.nl

Geachte Provinciale Staten,

Met interesse hebben wij kennis genomen van het onderzoek naar de effectiviteit van het beleid in keten jeugdzorg 2005 – 2008 provincie Noord-Brabant. Dit onderzoek zal besproken worden in de vergadering van de commissie Zorg, Welzijn en Cultuur d.d. 15 januari 2010 en in de vergadering van Provinciale Staten d.d. 5 februari 2010. Graag willen wij U onze reactie doen toekomen op de conclusies en aanbevelingen zoals opgenomen in het Statenvoorstel 09/10.

### 1. Algemeen

Graag willen wij u meegeven dat de evaluatie jeugdzorgbeleid is afgebakend voor wat betreft beleid, periode en taken. Bij bespreking van dit onderzoek moet derhalve niet uit het oog worden verloren dat de kerntaak van de provincie – de jeugdzorg - niet is onderzocht, en dat onze rol op dat gebied meer sturend is dan op het gebied van de keten jeugdzorg. Van de provinciale middelen (doeluitkering en autonome middelen) gaat slechts 2,9% naar de keten (5 miljoen).

Wij zijn van mening dat het rapport goed weergeeft wat met onze inzet is bereikt. In het Statenvoorstel en in de samenvatting van het rapport wordt echter summier op deze resultaten in gegaan.

### 2. Reactie op de conclusies, zoals opgenomen in Statenvoorstel 09/10:

*De door PS vastgestelde kaders zijn onvoldoende evalueerbaar en resultaatgericht.*

Voorstel commissie voor Beleidsevaluatie:

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis of met de treintaxi.

Provinciale Staten hebben in de periode 2005-2008 kaders vastgesteld die onvoldoende evalueerbaar en onvoldoende resultaatgericht geformuleerd zijn. Als gevolg daarvan zijn Provinciale Staten onvoldoende in staat om de uitvoering van het provinciale beleid keten jeugd en daarmee de inzet van de autonome middelen te controleren.

Onze reactie:

Wij onderschrijven het belang van het formuleren van evalueerbare en resultaatgerichte doelen. Hier komen wij bij de aanbevelingen op terug.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288

*De door PS geformuleerde doelen voor bestuurlijke samenwerking zijn gerealiseerd*

Voorstel commissie voor Beleidsevaluatie:

De provincie heeft in de periode 2005-2008 capaciteit en financiële middelen conform het vastgestelde beleid ingezet, met als resultaat dat de doelen die gericht zijn op de bestuurlijk-strategische samenwerking zijn gerealiseerd. Een deel van de doelen ten aanzien van de organisatie van zorg, voornamelijk beschreven in de Verbeteragenda Jeugd, zijn in de periode 2005-2008 gerealiseerd.

Onze reactie:

Wij onderschrijven de conclusie dat inzet van eigen geld van de provincie voor de jeugdzorg meerwaarde heeft gehad voor de bestuurlijk-strategische samenwerking en organisatie van zorg. Inzet van beleid in de periode 2005-2008 was dat er geen uitvoering waarvoor gemeenten verantwoordelijk waren, zou worden betaald. Gevolg is dat de inzet van beleid inderdaad aanvankelijk een zwaar accent kreeg op het versterken van de bestuurlijke samenwerking. Overigens zijn er in de onderzoeksperiode wel middelen naar zorg gegaan bijvoorbeeld naar schoolmaatschappelijk werk. Met de invoering van de Wmo zijn deze taken overgeheveld naar gemeenten en is de provinciale inzet afgebouwd.

*Maatschappelijke effecten kunnen worden bereikt ná de onderzoeksperiode*

Voorstel commissie voor Beleidsevaluatie:

Het beleid keten jeugd heeft in de periode 2005-2008 onvoldoende tot zichtbare maatschappelijke effecten geleid. Ook ontbreekt het inzicht op de inhoudelijke opgave en de ontwikkelingen daarbinnen. Het inmiddels ingezette beleid keten jeugd moet in 2009 en daarna leiden tot de realisatie van maatschappelijke effecten. Met inzicht in de inhoudelijke opgave en verbeterde organisatie van de zorg kan de provincie gericht sturen op de realisatie van maatschappelijke effecten.

Onze reactie:

Wij zijn het met de commissie voor Beleidsevaluatie eens dat de provinciale inzet in de onderzochte periode in 2008 nog nauwelijks had geleid tot maatschappelijke effecten. We moeten echter niet uit het oog verliezen dat het onderzoek is gebaseerd op onze inzet van een aantal jaren geleden. Graag willen wij u wijzen op de doorgaande ontwikkeling die vanaf 2005 tot heden heeft plaatsgevonden (zie voor een gedetailleerde beschrijving de bijlage). Met de verdere realisatie van de Verbeteragenda Jeugd waarin verbeterpunten zijn

opgenomen gericht op de aansluiting tussen gemeentelijk hulpaanbod en provinciale jeugdzorg, en door bij te dragen aan versterking van de gemeentelijke domein zoals vastgelegd in het beleidskader 2009-2012, zullen maatschappelijke effecten pas aan het eind van de huidige bestuursperiode zichtbaar worden. Onze inzet leidt er toe dat jongeren eerder en beter worden geholpen en dat vaker volstaan kan worden met lichtere hulp van de gemeente en zodoende instroom naar zwaardere provinciale hulp kan worden vermeden. Met de conclusie dat de focus op de probleemdefinitie en op de problematiek van jeugd ontbreekt, zijn wij het slechts ten dele eens want op het gebied van jeugdzorg is de provincie terdege bekend met de aard en de zwaarte van de problemen en reageert de provincie wel direct op de problematiek van jongeren. De provincie spreekt Bureau jeugdzorg en haar uitvoerende instellingen hierop rechtstreeks aan en bereikt zo effect op het niveau van de professional en de jongeren. In de keten daarentegen heeft de provincie een rol als ketenregisseur, dit betekent dat de provincie in de keten de gemeentelijke instellingen slechts indirect, d.w.z. via bestuurlijke afspraken met gemeenten, kan aanspreken.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288

***De regiefunctie van de provincie is goed ingevuld.*****Voorstel commissie voor Beleidsevaluatie:**

In het licht van het vastgestelde beleid gericht op samenwerking en organisatie voert de provincie in voldoende mate de regie. Het tot stand komen van de bestuurlijke-strategische samenwerking is het gevolg van de inzet van de provincie. Provincie en gemeenten hebben gezamenlijke doelen geformuleerd om de organisatie van zorg te verbeteren. Ten aanzien van de inhoudelijke opgave voert de provincie onvoldoende regie om effecten te bereiken op het niveau van de professionals, de ouders en hun kinderen. De bereikte doelen zijn deels te danken aan de inzet van de provincie. Ook landelijke ontwikkelingen hebben hieraan bijgedragen. De provincie heeft adequaat gehandeld door met haar beleid nauw aan te sluiten op deze landelijke ontwikkelingen.

**Onze reactie:**

Wij zijn blij dat de commissie concludeert dat de provincie in voldoende mate regie voert. Inmiddels hebben de Wet op de Jeugdzorg en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning de kaders voor de samenwerking tussen provincie en gemeenten vastgelegd: de provincie richt zich vooral op haar kerntaak jeugdzorg en stuurt daarnaast op de totale jeugdzorgketen. De gemeenten hebben een zwaardere verantwoordelijkheid gekregen in het jeugdbeleid, zij zijn verantwoordelijk voor de zogenoemde voorliggende voorzieningen (maatschappelijk werk, preventie en lichtere vormen van jeugdzorg). Gemeenten en provincie hebben samen de bestuurlijke regie. Onze provinciale rol staat bij de keten van jeugdzorg steeds in het teken van richting geven, ruimte bieden en rekenschap vragen.

In de loop van de jaren heeft onze ketensamenwerking met gemeenten zich ontwikkeld van ad hoc samenwerking naar structurele samenwerking waarbij we op het punt staan om over te gaan naar resultaatgerichte afspraken. Bijvoorbeeld, voor 2005 waren de afspraken met gemeenten/regio's vastgelegd

in intentieverklaringen, later werden dat niet-vrijblijvende convenanten. Inmiddels worden de afspraken met gemeenten die voorheen werden vastgelegd in de convenanten, gemaakt in het kader van de verbeteragenda. De vorderingen ten aanzien van de afspraken worden door de monitor verbeteragenda gevolgd. Tijdens periodieke regionale (bestuurlijke) overleggen spreken partijen elkaar hierop aan.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288

### 3. Reactie op de aanbevelingen zoals opgenomen in statenvoorstel 09/10:

*Formuleer als Provinciale Staten evalueerbare en resultaatgerichte doelen die aangrijpen op de probleemsituatie, gericht op het bereiken van maatschappelijke effecten voor jeugd en ouders.*

Onze reactie:

Wij onderschrijven het belang van het formuleren van evalueerbare en resultaatgerichte doelen. Inmiddels hebben PS resultaatgerichte doelen geformuleerd in het beleidskader 2009-2012: uitgaande van het maatschappelijk effect, zijn in dit beleidskader aan de hand van de provinciale taken (voorzien in wettelijk recht op jeugdzorg en regisseur jeugdzorgnetwerk) strategische beleidsdoelen en beleidspijlers geformuleerd. Aan het beleidsdoel is een prestatieindicator gekoppeld. De beleidspijlers zijn het ordeningsinstrument voor de vele beleidsinitiatieven die worden uitgevoerd, de doelen die we willen bereiken. Het vormt tevens onze beleidsopgave in onze relatie met onze partners. Vervolgens worden beleidspijlers vertaald naar doelen en activiteiten die worden beschreven in de uitvoeringsprogramma's.

Voorbeeld uit beleidskader 2009-2012:

In het kader van de keten jeugdzorg is het strategisch beleidsdoel "stelsel in balans": daarin wordt hulp geleverd die aansluit bij aard en zwaarte van de vragen/problematiek van de cliënt en volgens het principe 'licht waar mogelijk, zwaar waar nodig'. Prestatie-indicator mbt stelsel in balans: het aantal jeugdigen dat voor het eerst een beroep doet op provinciale jeugdzorg, daalt op termijn. De beleidspijler is "versterken lokale domein" zodat gemeenten goed zijn toegerust om zo licht mogelijk en zo snel mogelijk hulp te bieden aan jongeren en hun ouders. Dit verwezenlijken wij door o.a. het versterken van de opvoedingskracht van ouders, het ondersteunen van gemeenten bij het realiseren van de Centra voor Jeugd en Gezin en het blijvend inzetten op de Verbeteragenda Jeugd.

Wij willen U er overigens op wijzen dat de provincie in de aansluiting provinciale jeugdzorg en gemeentelijk jeugdbeleid, een regisserende rol. Dit betekent dat de provincie in die rol de gemeentelijke instellingen slechts indirect, d.w.z. via bestuurlijke afspraken met gemeenten, kan aanspreken. De doelen die daarbij geformuleerd kunnen worden zijn derhalve veelal gericht op bestuurlijke aspecten. Doelen op het gebied van jeugdzorg zijn veel resultaatgericht omdat hier onze rol meer sturend is. De provincie kan

Bureau Jeugdzorg en haar uitvoerende instellingen rechtstreeks aanspreken en zo effect bereiken op het niveau van de professional, jongeren en ouders.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288

*Om de betekenis en consequenties van kaders te doorgronden, vraag als Provinciale Staten een goede voorbereiding van de besluitvorming door Gedeputeerde Staten met aandacht voor verschillende ambitieniveaus en heldere uitvoerbare alternatieven.*

Onze reactie:

Een goede voorbereiding door GS in het kader van de besluitvorming van PS staat onzes inziens reeds beschreven in “Sturen met Kaders”. Werken volgens die methode zorgt ervoor dat PS haar rollen op het juiste moment kan uitoefenen en op een betrokken manier invulling kan geven aan haar kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot de beleidsinhoudelijke aansturing van provinciale onderwerpen. In het kader van de keten jeugdzorg hebben wij de volgens deze systematiek opgestelde kaderstellende notitie Speerpunt Centrum voor Jeugd en Gezin, onderdeel van Perspectiefrijk Brabant, het beleidskader jeugd 2009-2012 en de bijbehorende uitvoeringsprogramma's aan de commissie ZWC voorgelegd.

*Zet zwaar in op het verkrijgen van inzicht in de probleemsituatie van de jeugd en hun ouders, middels verdere implementatie van de Jeugdbalans en middels aanspreken van gemeenten met betrekking tot vulling van de jeugdbalans.*

Voorstel commissie voor Beleidsevaluatie:

Deze aanbeveling is uitgewerkt in vier subaanbevelingen:

1. Leid de meerwaarde van beide overheden af uit inhoudelijke problemen, kom los van structuur- en positioneringdiscussie over de verantwoordelijkheden.
2. Bied gemeenten concrete handvatten om de situatie rond jeugd in hun gemeente in beeld te brengen.
3. Benut het subsidie-instrument als instrument voor informatieverzameling. Zoek hierin de samen- en medewerking van gemeenten op.
4. Pak de regierol ten aanzien van de organisatie van zorg op vanuit de inhoudelijke probleemsituatie.

Onze reactie:

Wij zijn momenteel bezig met de verdere implementatie van de Jeugdbalans, die beleidsinformatie in beeld brengt over zowel de jeugdzorg als het jeugdbeleid. Provincie en gemeenten trekken hier samen op. Inmiddels nemen al 47 gemeenten deel aan de Jeugdbalans. Samen streven wij ernaar dat aan het eind van de huidige bestuursperiode (1-1-2012) iedere gemeente dit informatiesysteem vult met actuele gegevens. De steunfunctie K2 ondersteunt gemeenten met het verkrijgen van de benodigde informatie en het PON zal de gegevens uit de Jeugdbalans voor de gemeenten/regio's analyseren. Daarmee bieden wij gemeenten concrete handvatten om de situatie rond jeugd in hun gemeente in beeld te krijgen zodat zij jongeren beter kunnen helpen.

Wij vragen U onze reactie mee te nemen bij de bespreking van het  
Statenvoorstel 09/10.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage:

**Ontwikkelingen keten jeugdbeleid vanaf 2005 in vogelvlucht**

- Gezamenlijk met gemeenten richten wij een regionale samenwerking en structuur in. Provincie stimuleert met regionale middelen. Doel is het bereiken van een samenhangende keten in jeugdbeleid en bindende afspraken maken tussen provincie en gemeenten (2005). In deze samenwerkingsstructuur wordt gekomen tot regionale convenanten (2006).
- We nemen deel aan de landelijke pilot Operatie Jong met als doel de op jeugd gerichte integrale aanpak te versterken om uitval van jeugdigen te voorkomen (2005). Resultaten, met name met betrekking tot het Jeugdvolsysteem zoals in Helmond ontwikkeld en met betrekking tot bundeling van gemeentelijke taken zijn vanaf 2006 verbreed naar andere gemeenten.
- Provincie, gemeenten en instellingen ontwikkelen de Brabantse jeugdmonitor die onder andere informatie oplevert over hulpvraag van jongeren, hun problemen en wensen en de kwaliteit van de opvoedingsomgeving 2005/2006). In 2008 hebben wij met gebruikmaking van de Brabantse jeugdmonitor samen met gemeenten, de Jeugdbalans gelanceerd. De Jeugdbalans maakt beleidsinformatie inzichtelijk over de gehele keten. Inmiddels nemen 47 gemeenten deel aan de jeugdbalans (2009). Doel is dat aan het einde van de huidige bestuursperiode (1-1-2012) iedere gemeente deelneemt en haar gegevens op orde heeft.
- In 2006 wordt de gezamenlijke verbeteragenda Jeugd opgesteld met als doel een effectief en duurzaam stelsel voor jeugd en gezin, bestaande uit 7 verbeterpunten. Afspraken met gemeenten die voorheen werden vastgelegd in de convenanten worden vanaf nu gemaakt in het kader van de verbeteragenda. In 2007 en 2008 ligt prioriteit bij verbeteragenda jeugd bij ketencoördinatie en versterking van informatiepositie. Provincie en B5-gemeenten experimenteren met nieuwe oplossingen en best practices voor de 7 punten van Verbeteragenda (2007 -2008). Vanaf 2009 worden de vorderingen op de verbeteragenda jaarlijks gemonitord.
- Ketencoördinatie: regio's sluiten convenanten met afspraken over de coördinatie van zorg voor jongeren met meerdere hulpverleners (2007). Het signaleringssysteem 'Zorg voor Jeugd' ondersteunt door vroegtijdige registratie en signalering. Provincie faciliteert met beleidsregels. In 2008 maken alle gemeenten gebruik van Zorg voor Jeugd.
- Provincie benoemt CJG als speerpunt (2008). Voor samenhangende keten van jeugdbeleid en jeugdzorg is ontwikkeling van CJG's belangrijk. Met name goede aansluiting van Bjj en CJG is nodig. Provincie ondersteunt/faciliteert gemeenten bij vormgeven van het CJG (vanaf 2009), daarmee wordt ondersteuning en hulp dichterbij alle jongeren en hun ouders gebracht. Inmiddels is in 22 gemeenten een CJG geopend en staan er 10 openingen op de rol voor begin 2010. De provincie Brabant loopt daarmee ver voor op andere provincies.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288

- Provincie heeft samen met gemeenten, BJZ en K2 een concept model uitgewerkt voor de aansluiting van BJZ op het CJG (2008). Dit model is getoetst in Tilburg en Eindhoven (2009). Na evaluatie begin 2010 zal dit model worden overgedragen naar bestaande en nieuw te openen CJG's en naar alle vestigingen van Bureau Jeugdzorg.
- De pilot met betrekking tot de beschrijving van nazorg van jongeren die uitstromen uit de geïndiceerde jeugdzorg in een nazorgplan is uitgevoerd in 2008. In 2009 is de proef met nazorgplannen van start gegaan.
- In 2009 start de provincie met Regionale Actieplannen (RAP): afspraken met gemeenten over aansluiting én over ambitieniveaus en prestaties binnen de eigen domeinen. In 2010 zullen alle RAP's ontwikkeld zijn.
- Vanaf 2000 draagt de provincie bij aan de gemeentelijke aanpak van zwerfjongerenproblematiek. Vanaf 2007 richt de financiering van zwerfjongeren zich op succesvolle individuele trajecten die toeleiden naar school/werk. In 2010 zullen bestuurlijke samenwerkingsafspraken gemaakt worden met gemeenten, zorgkantoren en zorgverzekeraars over de financiering en de aanpak van hulp aan zwerfjongeren.
- In de visie van de provincie wordt beperken van de instroom en bevorderen van doorstroom en uitstroom steeds belangrijker. Daarom is de versterking van toegankelijke hulp/ opvoedingsondersteuning die door gemeenten worden geboden om de opvoedkracht van ouders te versterken, essentieel. Ten eerste om te voorkomen dat Brabantse jongeren in probleemsituaties belanden (preventie). Ten tweede voor het realiseren van een evenwichtig stelsel waarin als het nodig is, voldoende effectieve vrij toegankelijke hulp beschikbaar is (eerstelij) naast de geïndiceerde, gespecialiseerde jeugdzorg (tweedelij), zodat zoveel mogelijk cliënten indien mogelijk worden geholpen in het voorliggende veld. Er zijn daarom middelen beschikbaar gesteld ter versterking van het lokale hulpaanbod.

**Datum**

13 januari 2010

**Ons kenmerk**

1625980/1627288